

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 530/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Miroslavom Hanecom, Dolné Rudiny 18, Žilina, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/188/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/188/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľiek na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Žilina **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/188/2017 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľkám **priznáva** finančné zadostučinenie každej z nich **5 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Žilina **povinný** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Žilina **je povinný** nahradiť sťažovateľkám trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľiek do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 530/2025-15 z 3. septembra 2025 ústavný súd prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľiek doručенú mu 14. augusta 2025, ktorou sa domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/188/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhujú tiež prikázať okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, priznať im primerané finančné zadostučinenie po 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vrátane obsahu zapožičaného na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu) vyplýva, že pred okresným súdom je vedené konanie o zvýšenie výživného, ktoré iniciovala podaním návrhu na okresnom súde 16. augusta 2017 sťažovateľka 2 ako matka v tom čase ešte maloletej sťažovateľky 1 a ktoré nie je dosiaľ právoplatne skončené.

2.1. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania s uvedením jednotlivých vykonaných procesných úkonov uskutočnených i odročených pojednávaní a vydaných rozhodnutí (k tomu bod 2.1. uznesenia sp. zn. I. ÚS 530/2025 z 3. septembra 2025), sťažovateľky poukazujú na to, že od vrátenia veci odvolacím súdom je okresný súd opätovne absolútne nečinný, vo veci neurobil žiadny úkon a nenariadil ani pojednávanie, hoci mu 29. júla 2025 adresovali žiadosť o nariadenie termínu pojednávania, keďže od rozhodnutia odvolacieho súdu uplynulo šesť mesiacov.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

3. Sťažovateľky argumentujú tým, že napadnuté konanie je od jeho začiatku poznačené bezdôvodnými prieťahmi na strane konajúceho súdu, ktorý počas jeho trvania opakovane zrušil riadne nariadené pojednávania a k rozhodnutiu dospel po viac ako šiestich rokoch od podania návrhu. Vzhľadom na zrušujúce rozhodnutie krajského súdu nie je vec právoplatne skončená ani po viac ako ôsmich rokoch, pričom v čase podania návrhu išlo o maloleté dieťa, ktorého návrh na zvýšenie výživného sa týkal. Poukazujú aj na to, že od momentu rozhodnutia odvolacím súdom otec sťažovateľky 1 si prestal plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojej dcére. Dĺžku napadnutého konania sťažovateľky považujú za neprimeranú a zdôrazňujú, že postupom okresného súdu došlo k hrubému porušeniu nimi označených základných práv.

4. Vec podľa sťažovateľiek nie je právne ani fakticky náročná, ony svojím správaním k dĺžke napadnutého konania neprispeli a bezdôvodné prieťahy sú jednoznačne na strane konajúceho súdu.

4.1. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodňujú výlučnou starostlivosťou sťažovateľky 2 ako matky, zlým vzťahom otca k sťažovateľke 1 (k tomu bližšie bod 4 uznesenia sp. zn. I. ÚS 530/2025 z 3. septembra 2025).

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Okresný súd vo vyjadrení k obsahu ústavnej sťažnosti sp. zn. 1SprS/131/2025 z 27. augusta 2025, o ktoré ho ústavný súd požiadal ešte vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti [§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], uviedol, že vo veci sťažovateľiek skutočne neprebíha plynulé konanie,

čo je však spôsobené viacerými objektívnymi a aj subjektívnymi okolnosťami, predovšetkým zmenou zákonného sudcu, ako aj z dôvodu na strane otca, ktorý viackrát žiadal odročenie pojednávania a zo strany súdu mu bolo vyhovené. Zároveň v priebehu konania vznikali objektívne dôvody, pre ktoré bolo nutné odročiť pojednávania, ako napr. napríklad školenie zákonného sudcu a z toho dôvodu jeho neprítomnosť, taktiež aj vznesená námietka zaujatosti, o ktorej bolo potrebné rozhodnúť. Okresný súd sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľiek, že pojednávania určené na 24. jún 2022 sa uskutočnilo až po štyroch rokoch od posledného pojednávania. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vo veci boli nariadené viaceré pojednávania, pričom pred pojednávaním nariadeným na 24. jún 2022 bolo pojednávania nariadené na 26. október 2021. Zo spisu nie je možné konštatovať, že by sudca svojvoľne odročoval pojednávania, vždy bol daný riadny dôvod a ten dôvod bol zákonným sudcom riadne vyhodnotený. Je pravdou, že rozsudok z 28. apríla 2023 bol doručený po viac ako 30-dňovej lehote, avšak v tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že predsedom súdu bola lehota na doručenie rozsudku predĺžená a sudca konal v danej predĺženej lehote. Rozsudok bol zrušený odvolacím súdom a rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 19. marca 2025. Okresný súd konštatoval, že v danej veci sa skutočne plynule nekoná, ale opätovne poukázal na viaceré objektívne okolnosti.

6. K veci sa dodatočne vyjadrila aj zákonná sudkyňa JUDr. Margaréta Milecová, ktorá podaním zo 4. septembra 2025 uviedla, že vo veci sp. zn. 21P/188/2017 bol rozsudok vyhlásený 28. apríla 2023. Dňa 2. mája 2023 a 29. mája 2023 požiadala o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia, ktorej bolo opakovane vyhovené do 2. júna 2025 a následne do 30. júna 2025. Rozsudok bol expedovaný účastníkom konania 29. júna 2023. Po rozhodnutí odvolacieho súdu (uznesenie č. k. 12CoP/155/2023-968 z 27. februára 2025) bol rozsudok zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vec bola vrátená okresnému súdu 4. marca 2025. Ďalej zákonná sudkyňa uviedla, že od vrátenia veci do 31. augusta 2025 mala 52 pojednávacích dní, z toho pojednávala 34 dní, počas dvoch pojednávacích dní bol sviatok, v čase od 4. apríla do 11. apríla 2025 (3 pojednávacie dni) čerpala dovolenku a nepojednávala z vážnych rodinných dôvodov. Od 25. júla do 1. augusta 2025 (3 pojednávacie dni) nepojednávala, keďže čerpala dovolenku, a z rovnakého dôvodu nepojednávala ani v čase od 19. augusta do 28. augusta 2025 (3 pojednávacie dni). Uviedla, že, navyše, v období od 1. júla 2025 do 1. septembra 2025 sú súdne prázdniny, keď sa počíta s dovolenkami na strane účastníkov, právnych zástupcov a aj samotného sudcu. Napriek tomu v tomto období pojednávala počas 11 pojednávacích dní z celkového počtu 18 dní (jeden deň bol sviatok). Vo veci sp. zn. 21P/188/2017 bol po vrátení veci odvolacím súdom vzhľadom na už nariadené pojednávania plánovaný termín pojednávania v druhej polovici roka 2025. V čase, keď právny zástupca sťažovateľiek žiadal o nariadenie termínu pojednávania (29. júla 2025), mala v senáte obsadené pojednávacie dni do 31. októbra 2025. Uviedla tiež, že pred nariadením pojednávania považuje za potrebné si vec naštudovať a až tak nariadiť termín pojednávania. Nie je to otázka niekoľkých minút ako žiadosť o nariadenie termínu pojednávania. V rámci prebiehajúceho konania sp. zn. 21P/188/2017 pred vydaním rozsudku k odročovaniu pojednávania viackrát došlo z dôvodov na strane otca, ktoré možno považovať za obštrukcie. Jednotlivé dôvody na odročenie pojednávania boli uvedené v bode 3 samotného rozsudku.

7. Keďže okresný súd vo svojom vyjadrení priznal, že napadnuté konanie neprebíha plynule a obsah vyjadrenia zákonnej sudkyne, ako aj zapožičaného súdneho spisu nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie

označených práv), ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasielať toto vyjadrenie sťažovateľkám na repliku.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde“ upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (napr. I. ÚS 32/2025, II. ÚS 10/2025, IV. ÚS 37/2025).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť vo vzťahu ku konaniam vo veciach výživného u maloletých i plnoletých osôb vyplýva z Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), najmä z jeho čl. 5 ods. 2 a čl. 12. Podľa čl. 5 ods. 2 CMP súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednávania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Podľa čl. 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľky.

12. Ústavný súd zdôrazňuje, že v konaniach, ktorých predmetom je rozhodovanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, sa zo strany všeobecných súdov vyžaduje efektívne vedenie konania s mimoriadnou pozornosťou a postup súdu s osobitnou rýchlosťou (obdobne I. ÚS 500/2019).

13. Reflektujúc predmet napadnutého konania (bod 2 odôvodnenia tohto nálezu), je primárne nutné zdôrazniť, že ide o konanie, ktoré si z objektívnych dôvodov zasluhuje zvýšenú pozornosť, keďže sa rozhoduje vo veci určenia výšky vyživovacej povinnosti rodiča voči (v čase podania návrhu) maloletému dieťaťu. Tento aspekt musí mať na zreteli najmä konajúci súd o to viac vtedy, keď zistí obštrukčné správanie u povinného a jeho snahu neprimerane oddialiť prejednanie veci na pojednávaní, ako aj meritórne rozhodnutie.

14. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd postupuje podľa Civilného mimosporového poriadku, v ktorom sa uplatňuje zásada materiálnej pravdy a súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí (čl. 6 CMP). To však neznamená, že účastníci mimosporového konania nie sú povinní poskytovať súdu potrebnú súčinnosť (§ 32 CMP) a že by mali jeho konanie a rozhodovanie sťažovať a nedôvodne zdržiavať.

15. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, možno konštatovať, že rozhodovanie o návrhu na zmenu výživného (§ 157 CMP) nijako nevybočuje z bežnej rozhodovacej agendy civilných súdov a napadnuté konanie nevykazuje známky právnej ani faktickej zložitosti, pričom táto nebola indikovaná ani okresným súdom.

16. Vo vzťahu k samotnému správaniu sťažovateľiek v konaní ústavný súd konštatuje, že tieto svojím správaním neprispeli k predĺženiu napadnutého konania. Naopak, sťažovateľka 2 ako pôvodná navrhovateľka bola v konaní zastúpená právnym zástupcom, vždy v lehote plnila povinnosti uložené súdom (zdokladovanie príjmov, výdavkov, majetkových pomerov), podávala vyjadrenia a tiež vec opakovane urgovala so žiadosťou o určenie termínu pojednávania. Sťažovateľka 1 po dosiahnutí plnoletosti (22. marca 2020) aktívne vstúpila do napadnutého konania, promptne reagovala na výzvy súdu a zúčastnila sa pojednávanií.

17. Čo sa týka tretieho kritéria, ústavný súd pristúpil k zhodnoteniu postupu okresného súdu v napadnutom konaní nielen z obsahu ústavnej sťažnosti a písomných podaní účastníkov, ale aj z obsahu zapožičaného súdneho spisu. Bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že okresný súd ani len nemal snahu konať vo veci plynule. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na predmet konania a jeho celkovú dĺžku viac ako 8 rokov nie je možné považovať postup okresného súdu za optimálny a časové úseky medzi jednotlivými úkonmi za prijateľné.

18. Hoci sa v mimosporovom konaní uplatňuje princíp oficiality a princíp materiálnej pravdy, pokiaľ ide o zisťovanie skutočného stavu veci (§ 35 CMP), jeho racionálne uplatňovanie je na druhej strane odôvodnené potrebou uskutočniť konanie v čo najkratšom čase, reflektujúc predovšetkým spravodlivé rozhodnutie v najlepšom záujme maloletého, resp. teraz už plnoletého dieťaťa. V konkrétnom prípade sťažovateľiek pritom ide o návrhové konanie, v ktorom má súd posúdiť zmenu pomerov, ktoré nastali na strane účastníkov (§ 157 CMP), pričom táto zmena má byť podstatná, nielen čo sa týka jej rozsahu, ale aj z časového hľadiska. Rozhodnutím súdu sa totiž zasiahne do už právoplatného rozsudku, ktorým bola uložená povinnosť na plnenie výživného otca vo vzťahu k jeho dcére – sťažovateľke 1.

19. Z obsahu spisového materiálu ústavný súd považoval za preukázané, že vyživovacia povinnosť otca vo vzťahu k sťažovateľke 1 bola pôvodne určená rozsudkom sp. zn. 30P/116/2008, ktorý bol následne zmenený rozsudkom sp. zn. 30P/51/2012 z 28. októbra 2013 (č. l. 471 súdneho spisu). Už spomínaná podstatná zmena pomerov na strane sťažovateľky 1 v čase podania návrhu sťažovateľkou 2 a iniciovanie napadnutého konania 16. augusta 2017 (č. l. 478 súdneho spisu) boli reálne dané. Chronológia predložená sťažovateľkami v ich ústavnej sťažnosti zodpovedá obsahu súdneho spisu, obrana okresného súdu a rozporovanie tvrdenia sťažovateľiek, čo sa týka uskutočnenia pojednávania 24. júna 2022 (teda po 4 rokoch od posledného pojednávania) v kontexte zmeny zákonnej sudkyne 18. novembra 2018 a zrušení dvoch riadne nariadených pojednávanií (20. apríla 2021 a 26. októbra 2021), nemajú žiadnu relevanciu. Zo zápisnice

z pojednávania uskutočneného 24. júna 2022 (č. 1. 745 súdneho spisu) vyplýva, že v priebehu výsluchu sťažovateľky 1 jej otec vzniesol námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi, o ktorej rozhodol krajský súd 14. júla 2022 (č. 1. 789 súdneho spisu) tak, že táto nie je vylúčená z prejednávania veci. Ďalej boli z dôvodov na strane zákonnej sudkyne zrušené dve pojednávania, a to 29. novembra 2022 (č. 1. 787 súdneho spisu) a 13. decembra 2022 (č. 1. 796 súdneho spisu). Pojednávanie uskutočnené 31. januára 2023 bolo odročené na účel posúdenia procesného návrhu otca (č. 1. 807 súdneho spisu), ktorý žiadal konanie zastaviť z dôvodu, že je na jeho osobu vyhlásený konkurz (vedený Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 4K/21/2014). Okresný súd vo veci sťažovateľiek rozhodol rozsudkom č. k. 21P/118/2017-891 z 28. apríla 2023 a následne zákonná sudkyňa opakovane požiadala predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na písomné vypracovanie rozhodnutia (1Spr/170/2023), ktorej bolo vyhovené (k tomu bližšie bod 6 odôvodnenia tohto nálezu). Proti rozsudku okresného súdu č. k. 21P/118/2017-891 z 28. apríla 2023 podal odvolanie otec sťažovateľky 1. Krajský súd o podanom odvolaní rozhodol uznesením č. k. 12CoP/155/2023-968 z 27. februára 2025 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň v bode 16 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia uviedol, že okresný súd do konania (§ 10 CMP) priberie správcu konkurznej podstaty úpadcu – otca – a doručí mu všetky podania a rozhodnutia realizované v konaní.

20. Ústavný súd konštatuje, že vleklý postup a bezdôvodná nečinnosť okresného súdu pretrvávali aj po vrátení súdneho spisu odvolacím súdom 4. marca 2025. Uznesením č. k. 21P/188/2017-981 z 19. septembra 2025 okresný súd pribral do konania správcu konkurznej podstaty úpadcu – otca. Rozhodnutie procesného charakteru v zmysle bodu 16 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vydal až po viac ako 5 mesiacoch od vrátenia veci. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd považuje za preukázané, že otec ako účastník napadnutého konania opakovane argumentoval v priebehu napadnutého konania tým, že je na jeho osobu vedený konkurz (od 9. decembra 2014 až dosiaľ) a v danom zmysle podal aj procesný návrh na zastavenie konania (pojednávanie 31. januára 2023). Je zrejmé, že táto skutočnosť bola okresnému súdu známa už skôr v priebehu napadnutého konania, avšak s danou procesnou otázkou sa nedokázal náležite vysporiadať.

21. Zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ktorú treba v tomto type konaní považovať za neprípustnú, ale aj jeho neefektívnou a nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie účinne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že pod mimoriadnou starostlivosťou, ktorú má súd venovať konaniu vo veciach starostlivosti o maloletých, nemožno rozumieť priebežné vykonávanie procesných úkonov súdom, ale osobitnú dôležitosť v tomto type konania nadobúda predovšetkým kvalitatívna stránka týchto úkonov, ktoré by mali efektívne smerovať k usporiadaniu pomerov účastníkov konania, keďže záujem dotknutého maloletého dieťaťa, na ktorý sa má v konaní v prvom rade prihliadať (m. m. I. ÚS 99/2021, I. ÚS 368/2021), je rozhodujúca.

22. Obranu okresného súdu a zákonnej sudkyne týkajúcu sa objektívnych prekážok, ktoré jej bránili vec plynule prejsť a rozhodnúť v primeranej lehote (najmä bod 6 odôvodnenia tohto nálezu), nie je možné akceptovať. V kontexte celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania je argumentácia zákonnej sudkyne s vymedzením časových úsekov (ne)pojednávania počas obdobia posledných šiestich mesiacov s akcentom na obdobie „*súdnych prázdnin*“ viac než zarážajúca. Rovnako tak neprímerane vyznieva vyjadrenie zákonnej sudkyne: „... *Pred nariadením*

pojednávania považuje za potrebné si vec naštudovať a až tak nariadiť termín pojednávania. Nie je to otázka pár minút ako žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania...“ S ohľadom na priebeh napadnutého konania a vytknuté vady v procesnom postupe rozhodovania sa ústavnému súdu javí ako nevhodné, aby zákonná sudkyňa po takmer siedmich rokoch od pridelenia veci odôvodňovala svoju opakovanú nečinnosť týmto spôsobom.

23. Po komplexnom posúdení všetkých skutočností tak ústavný súd, prihliadajúc na citlivosť predmetu napadnutého konania, vyhodnotil jeho dĺžku ako ústavne neakceptovateľnú. Z dôvodu konštatovanej nečinnosti a nesústreďenej činnosti okresného súdu vyslovil porušenie základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

24. Keďže okresný súd stále v napadnutom konaní nerozhodol, ústavný súd mu v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde uložil príkaz konať bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu). Uvedené nemohla zvrátiť ani skutočnosť, že aktuálne je na prejednanie veci okresným súdom nariadené pojednávanie na 28. november 2025.

25. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci priznal každej zo sťažovateľiek primerané finančné zadosťučinenie po 5 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu), tak ako to požadovali. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania v trvaní viac ako 8 rokov a na jeho privilegovaný charakter. Nemohol opomenúť ani zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa vec vrátila okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie (k tomu bližšie bod 20 odôvodnenia tohto nálezu), a skutočnosť, že okresný súd neobnovil plynulosť svojho postupu ani po vrátení veci.

VI.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal sťažovateľkám (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania pred ústavným súdom 949,17 eur tak, ako požadovali (bod 4 výroku tohto nálezu). Pri ich výpočte vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 371 eur a režijný paušál 2 x 14,84 eur. Trovy konania tak predstavujú 771,68 eur, ku ktorej je nutné pripočítať 23 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky), ktorej je právny zástupca sťažovateľiek platiteľom.

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového

poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu